

Przedmiotowy System Oceniania (PSO)
z języków obcych
w Zespole Szkół Zawodowych nr 1 w Białej Podlaskiej

Spis treści:

1. Wstęp
2. Postanowienia ogólne
3. Formy sprawdzania i oceniania
4. Kontrakt z uczniem
5. Zasady współdziałania z rodzicami
6. Obszary aktywności oceniane na lekcjach
7. Wymagania na poszczególnych poziomach zaawansowania
8. Ocenianie uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi
9. Postanowienia końcowe

1. Wstęp

Tradycyjny model oceniania z 6 stopniową skalą ocen preferuje wiedzę i umiejętności ucznia. Tymczasem wskazane wydaje się być położenie nacisku na rozwojową funkcję oceny. Oznacza to, że ocena przestaje być jedynie celem aspiracji i dążeń uczniów. Informuje ich natomiast o osiągnięciach, a także o brakach i trudnościach napotykanym w procesie uczenia się. Powinna mobilizować do dalszych wysiłków, wdrażać do samokontroli, samooceny postępów, ma stanowić środek do kształtowania umiejętności przewyższania niepowodzeń.

Uczeń powinien być przekonany o tym, że:

- nauczyciel ocenia przede wszystkim jego osiągnięcia, a nie szuka głównie braków;
- ocena jest jawna i uzasadniona, stanowi informację o spełnieniu wymagań programowych, nie jest karą ani nagrodą;
- ze słabszej oceny powinien wyciągać właściwe wnioski;
- może szukać u nauczyciela porady, co zrobić, aby uzyskać lepsze oceny;
- może poddać się różnym formom kontroli;
- osiągnięcie dobrych wyników w szkole jest w interesie ucznia, nauczyciela i rodziców.

2. Postanowienia ogólne

1. Każdy uczeń jest oceniany zgodnie z zasadami sprawiedliwości.
2. Obowiązuje następująca skala ocen:
 1. - niedostateczny
 2. - dopuszczający
 3. - dostateczny
 4. - dobry
 5. - bardzo dobry
 6. - celujący
1. Uczeń jest klasyfikowany dwa razy w roku:
 - klasyfikacja śródroczna
 - klasyfikacja końcoworoczna
2. Przedmiotem oceniania w całym roku szkolnym są:
 - a. wiadomości
 - b. umiejętności
 - c. wkład pracy, aktywność

1. Terminy oddawania sprawdzonych prac pisemnych:

- a) prace klasowe, sprawdziany, testy do dwóch tygodni
- b) kartkówki do jednego tygodnia

Sprawdziany i inne prace pisemne są przechowywane w szkole przez dwa lata.

- 2. Uczniowie od klasy I zapoznawani są z kryteriami oceniania na pierwszej godzinie lekcyjnej każdego roku szkolnego.

3. Formy sprawdzania i oceniania

Ocenianiu z języka obcego podlegają:

1. Prace pisemne :
 - testy opracowane przez specjalistów językowych, nauczycieli.
 - sprawdziany (przynajmniej dwa w ciągu semestru) oceniające stopień opanowania sprawności językowych, gramatyki, słownictwa;
 - kartkówki obejmujące nie więcej niż trzy ostatnie lekcje (wiadomości z zakresu słownictwa i gramatyki);
 - różne formy dyktand (np. uzupełnienie luk w tekście lub w wyrazach);
 - wypowiedzi pisemne- przynajmniej kilkudzaniowe wypracowania dotyczące sytuacji z życia codziennego i otoczenia ucznia.
2. Wypowiedzi ustne:
 - odpowiedzi na pytania;
 - tłumaczenie zdań;
 - tworzenie pytań;
 - układanie dialogów;
 - opis;
 - udział w dyskusji;
 - uzupełnianie i przekształcanie tekstów;
 - krótkie opowiadania i wypowiedzi na zadany temat;
 - głośne czytanie, dykcja, intonacja, płynność i tempo czytania.
3. Aktywność:
 - Aktywność na lekcji oceniana jest na każdej lekcji (zgłaszanie się, poprawność wypowiedzi, zaangażowanie w toku zajęć, pomysły, inicjatywa). Uczeń otrzymuje ocenę „bdb” za trzy plusy - przy jednej godzinie tygodniowo, za pięć plusów- przy dwóch i więcej godzinach tygodniowo;
 - Ocenie podlega również aktywność pozalekcyjna: udział w olimpiadach języków obcych, konkursach językowych, przystąpienie do międzynarodowych egzaminów językowych, udział w językowych imprezach szkolnych i udział w zajęciach dodatkowych z danego języka.
4. Prace domowe
 - stopień samodzielności w wykonywaniu pracy domowej;
 - poprawność pod względem gramatycznym i leksykalnym;
 - estetyka;
 - wkład pracy ucznia.
5. Zeszyt przedmiotowy:
 - staranne pismo;
 - estetyka;
 - zawartość zeszytu (notatki, prace domowe);
6. Dodatkowe prace pisemne wykraczające poza program danej klasy;
Wykonanie pomocy naukowych.

Prace pisemne :

0%-29% poprawnych odpowiedzi –	niedostateczny
30%-44% -	dopuszczający
45%-79%-	dostateczny
80%-89%-	dobry
90%-98%-	bardzo dobry
99%- 100% -	celujący

4. Kontrakt z uczniem

1. Uczeń zobowiązany jest mieć na lekcji zeszyt przedmiotowy, podręcznik, ćwiczenia oraz inne materiały udostępnione przez nauczyciela.
2. Prace klasowe, sprawdziany, kartkówki, odpowiedzi ustne oraz prace domowe są obowiązkowe.
3. Jeżeli uczeń opuścił pracę klasową lub sprawdzian, przystępuje do niego na najbliższej lekcji.
4. Uczeń ma prawo do jednorazowego poprawiania oceny niedostatecznej ze sprawdzianu lub testu w formie i terminie wyznaczonym przez nauczyciela. Dla wszystkich chętnych do poprawy ustala się jeden wspólny termin. Do dziennika wstawiane są obie oceny i obie brane są pod uwagę przy wystawianiu oceny śródrocznej lub końcoworocznej.
5. Każda planowana pisemna kontrola wiadomości (poza kartkówką) musi być zapowiedziana z dwutygodniowym wyprzedzeniem, informacja o niej zapisana zostaje w dzienniku lekcyjnym. Kartkówki z trzech ostatnich lekcji nie muszą być zapowiedziane.
6. Maksymalnie dwa razy w semestrze uczeń może być nieprzygotowany do lekcji; nieprzygotowanie do zajęć musi zgłosić nauczycielowi przed sprawdzeniem obecności. Nieprzygotowanie nie dotyczy prac klasowych oraz sprawdzianów.
7. Prace klasowe i sprawdziany uczeń otrzymuje do wglądu.
8. Uczeń nieobecny na zajęciach zobowiązany jest do samodzielnego uzupełnienia zaległości. Nauczyciel może sprawdzić w uzgodnionym terminie stan wiadomości.
9. Uczeń, który opuścił więcej niż 50% lekcji, nie może być klasyfikowany z przedmiotu. Przeprowadza się dla niego egzamin klasyfikacyjny.
10. Ocenę śródroczną i końcoworoczną ustala się na podstawie wszystkich ocen cząstkowych, przy czym o ocenie tej decyduje hierarchia ważności. Największą wagę mają oceny z prac pisemnych – testów (obejmujących dział lub większą partię materiału), sprawdzianów z bieżącego materiału oraz praktycznych umiejętności językowych (mówienia, pisania, rozumienia ze słuchu i czytania ze zrozumieniem).
11. Ocena śródroczna i końcoworoczna nie jest średnią arytmetyczną.
12. Jeśli uczeń otrzyma z testu, sprawdzianu ocenę inną niż niedostateczną, lecz nie satysfakcjonującą go to ma możliwość ewentualnej poprawy w terminie uzgodnionym z nauczycielem uczącym. Uczeń pisze taką poprawę tylko jeden raz w ciągu semestru.
13. Jeżeli uczeń chce poprawić ocenę semestralną lub roczną, musi zaliczyć wyznaczony przez nauczyciela materiał obejmujący: leksykę, gramatykę, teksty i dialogi. Jest także zobowiązany do przedłożenia zeszytu przedmiotowego.
14. Jeżeli uczeń zachowuje się niewłaściwie podczas prac kontrolnych – sprawdzianu, testu lub kartkówki (ściąga, zagląda do pracy kolegi) wtedy po pierwszym ostrzeżeniu uzyskana ocena zostaje obniżona o jeden stopień. Jeżeli uczeń nie zmienia swojego zachowania po pierwszym ostrzeżeniu (ściąga w dalszym ciągu) otrzymuje wówczas ocenę niedostateczną, bez możliwości poprawy.
15. Niesamodzielne prace domowe, plagiaty z Internetu i innego źródła oceniane są na ocenę niedostateczną.
16. Za aktywność na lekcji uczeń może uzyskać plusa. Jeśli uzyska pięć plusów dostaje ocenę bardzo dobrą. Za brak zeszytu, podręcznika, ćwiczeń, pracy domowej, za brak pracy na lekcji uczeń otrzymuje po minusie. Jeśli uczeń uzyska trzy minusy otrzymuje ocenę niedostateczną.
17. Oceny wystawione przez nauczyciela są jawne i na prośbę ucznia lub rodziców/opiekunów nauczyciel uzasadni swoją decyzję.

5. Zasady współdziałania z rodzicami

- Nauczyciel na pierwszym zebraniu informuje rodziców o sposobie oceniania z przedmiotu.
- O ocenach cząstkowych lub końcowych informuje się rodziców na zebraniach rodzicielskich lub w czasie indywidualnych spotkań z rodzicami, udostępniając zestawienie ocen.
- PSO z języków obcych zamieszczone jest na stronie internetowej szkoły i bibliotece.

Nauczyciel - rodzice

1. W ciągu roku szkolnego odbywają się co najmniej cztery zebrania z rodzicami.
2. Konsultacje indywidualne rodziców z nauczycielami odbywają się na przerwach międzylekcyjnych oraz w czasie ogólnych zebrań szkolnych.
3. Podczas konsultacji lub wywiadówek nauczyciel przekazuje rodzicom:
 - a. informacje o postępach ucznia w nauce,
 - b. informacje o trudnościach i uzdolnieniach ucznia,
 - c. wskazówki do pracy ze swoim dzieckiem,
 - d. rodzice mają możliwość wglądu do prac klasowych, sprawdzianów i testów ucznia.

6. Obszary aktywności oceniane na lekcjach

1. Opanowanie niezbędnych umiejętności językowych z zakresu danego języka.
2. Przystawanie niezbędnej wiedzy teoretycznej z zakresu danego języka.
3. Wkład pracy własnej: pilność, sumiennosc, pracowitość, staranność, systematyczność.

7. Wymagania na poszczególnych poziomach zaawansowania

GRAMATYKA I SŁOWNICTWO

Na ocenę **dopuszczającą** uczeń:

- potrafi poprawnie operować niedużą ilością prostych struktur
- potrafi budować zdania, ale przeważnie niespójne
- dysponuje niewielkim zakresem słownictwa odpowiedniego do zadania
- czasami niepoprawnie używa codziennego słownictwa

Na ocenę **dostateczną** uczeń:

- potrafi poprawnie operować niektórymi prostymi strukturami
- potrafi budować zdania niekiedy spójne
- czasami używa zakresu słownictwa odpowiedniego do zadania
- używa poprawnie ograniczonego zakresu o charakterze bardziej złożonym

Na ocenę **dobrą** uczeń:

- potrafi poprawnie operować większością prostych struktur
- potrafi budować zdania w większości spójne
- na ogół używa szerokiego zakresu słownictwa odpowiedniego do zadania
- używa poprawnie niedużej ilości elementów słownictwa o charakterze bardziej złożonym/abstrakcyjnym

Na ocenę **bardzo dobrą** uczeń:

- potrafi poprawnie operować strukturami gramatycznymi
- potrafi budować spójne zdania
- stosuje szeroki zakres słownictwa odpowiedniego do zadania
- używa poprawnie niektórych elementów słownictwa o charakterze bardziej złożonym, abstrakcyjnym

SŁUCHANIE

Poniższe kryteria mogą również zostać wykorzystane w ocenianiu sprawności CZYTANIA

Na ocenę **dopuszczającą** uczeń:

- potrafi od czasu do czasu zrozumieć ogólny sens prostych tekstów i rozmów
- potrafi zrozumieć kilka kluczowych informacji w różnorodnych tekstach i rozmowach
- potrafi wydobyć niedużą ilość potrzebnych informacji i przekształcić je w formę pisemną
- potrafi rzadko rozpoznać uczucia i reakcje mówiącego
- potrafi rozróżnić niektóre dźwięki
- często potrzebuje pomocy i podpowiedzi w zrozumieniu poleceń nauczyciela

Na ocenę **dostateczną** uczeń:

- potrafi zazwyczaj zrozumieć ogólny sens prostych tekstów i rozmów
- potrafi zrozumieć część kluczowych informacji w różnorodnych tekstach i rozmowach
- potrafi wydobyć część potrzebnych informacji i przekształcić je w formę pisemną
- potrafi czasem rozpoznać uczucia i reakcje mówiącego
- potrafi rozróżnić większość dźwięków
- potrafi zazwyczaj zrozumieć polecenia nauczyciela

Na ocenę **dobrą** uczeń:

- potrafi zazwyczaj zrozumieć ogólny sens różnorodnych tekstów i rozmów
- potrafi zrozumieć większość kluczowych informacji w różnorodnych tekstach i rozmowach
- potrafi wydobyć większość potrzebnych informacji i przekształcić je w formę pisemną
- potrafi zwykle rozpoznać uczucia i reakcje mówiącego
- potrafi rozróżnić dźwięki
- potrafi zrozumieć polecenia nauczyciela

Na ocenę **bardzo dobrą** uczeń:

- potrafi zrozumieć ogólny sens różnorodnych tekstów i rozmów
- potrafi zrozumieć kluczowe informacje w różnorodnych tekstach i rozmowach
- potrafi wydobyć kluczowe informacje i przekształcić je w formę pisemną
- potrafi rozpoznać uczucia i reakcje mówiącego
- potrafi z łatwością rozróżnić dźwięki
- potrafi z łatwością zrozumieć polecenia nauczyciela

MÓWIENIE

Na ocenę **dopuszczającą** uczeń:

- czasem potrafi przekazać wiadomość, ale z trudnościami
- potrafi czasem mówić spójnie, ale z częstym wahaniami
- posługuje się czasami poprawnym językiem, ale popełnia wiele zauważalnych błędów
- dysponuje bardzo ograniczonym zakresem słownictwa dla wyrażania myśli i idei
- rzadko próbuje zabierać głos w rozmowie
- można go zazwyczaj zrozumieć, ale z trudnościami

Na ocenę **dostateczną** uczeń:

- czasem potrafi z powodzeniem przekazać wiadomość
- potrafi mówić spójnie, ale z pewnym wahaniami

- posługuje się częściowo poprawnym językiem, ale popełnia wiele zauważalnych błędów
- dysponuje ograniczonym zakresem słownictwa dla wyrażenia myśli i idei
- umie czasami w naturalny sposób zabierać głos w rozmowie
- można go zazwyczaj zrozumieć

Na ocenę **dobrą** uczeń:

- przeważnie potrafi z powodzeniem przekazać wiadomość
- potrafi mówić spójnie z lekkim wahaniem
- posługuje się w miarę poprawnym językiem, popełnia niekiedy zauważalne błędy
- dysponuje zakresem słownictwa dla wyrażenia myśli i idei
- umie zazwyczaj w naturalny sposób zabierać głos w rozmowie
- można go zazwyczaj zrozumieć bez trudności

Na ocenę **bardzo dobrą** uczeń:

- potrafi z powodzeniem przekazać wiadomość
- potrafi mówić spójnie bez wahań
- posługuje się poprawnym językiem popełniając niewiele błędów
- dysponuje dużym zakresem słownictwa dla wyrażenia myśli i idei
- umie w naturalny sposób zabierać głos w rozmowie
- można go zrozumieć bez trudności

PISANIE

Na ocenę **dopuszczającą** uczeń:

- ma trudności z napisaniem zadania zawierającego pełne zdania, proste struktury i słownictwo
- tekst bywa spójny, ale brak mu organizacji
- zdarza mu się pisać teksty znacznie dłuższe lub krótsze od wymaganej długości
- używa w większości niepoprawnej pisowni i interpunkcji

Na ocenę **dostateczną** uczeń:

- próbuje napisać zadanie zawierające pełne zdania, proste struktury i słownictwo
- potrafi zorganizować tekst, który mógłby być bardziej spójny
- w zadaniu pisemnym zawiera większość istotnych punktów
- zdarza mu się pisać teksty znacznie dłuższe lub krótsze od wymaganej długości
- używa czasem niepoprawnej pisowni i interpunkcji

Na ocenę **dobrą** uczeń:

- potrafi na ogół napisać zadanie zawierające pełne zdania, proste struktury i słownictwo
- pisze teksty na ogół dobrze zorganizowane i spójne
- w zadaniu pisemnym zawiera najbardziej istotne punkty, choć niektórym poświęca niewiele miejsca
- pisze teksty nieco dłuższe lub krótsze od wymaganej długości
- używa przeważnie poprawnej pisowni i interpunkcji

Na ocenę **bardzo dobrą** uczeń:

- potrafi napisać zadanie zawierające pełne zdania, struktury gramatyczne i słownictwo
- potrafi w spójny sposób zorganizować tekst
- w zadaniu pisemnym zawiera wszystkie istotne punkty
- pisze teksty o odpowiedniej długości
- używa poprawnej pisowni i interpunkcji

Kryteria i wyznaczniki na ocenę **niedostateczną** w zakresie wyżej wymienionych wiadomości i umiejętności

Uczeń:

- nie zna podstawowych strategii rozumienia tekstu słuchanego
- nie rozumie tekstu o podstawowym stopniu trudności, nie rozumie poleceń nauczyciela
- nie zna podstawowych technik czytania
- nie rozumie tekstu pisanego o podstawowym stopniu trudności
- nie rozumie tekstu
- nie zna podstawowych zasad etykiety słownej
- nie potrafi wyrazić swoich myśli, sądów itp. nawet z pomocą nauczyciela, nie zna podstawowych form wypowiedzi pisemnych, nie potrafi napisać prostego tekstu
- nie zna podstawowych słów i struktur gramatycznych przewidzianych w podstawach programowych danej klasy
- nie potrafi rozpoznać ani zastosować podstawowych struktur leksykalno-gramatycznych

Kryteria i wyznaczniki na ocenę **celującą** w zakresie wyżej wymienionych wiadomości i umiejętności

Na ocenę celującą uczeń:

- spełnia wszystkie warunki na ocenę bardzo dobrą
- rozwija strategie samodzielnego uczenia się
- pracuje samodzielnie i twórczo
- przygotowuje prace projektowe
- bierze udział w olimpiadach i odnosi w nich sukcesy
- poszukuje dodatkowego kontaktu z językiem obcym

OCENIANIE ZINTEGROWANE

Od czasu do czasu nauczyciel może potrzebować sprawdzenia więcej niż jednej sprawności jednocześnie.

Poniżej zawarte są przykładowe pomysły pozwalające na zintegrowane ocenianie. Dla każdego z zadań powinno się ustalić kryteria oceny:

- opis jednej lub kilku postaci z wybranej lektury w wersji odpowiadającej poziomowi uczniów: prezentacja ustna, wykonanie plakatu z elementami wizualnymi, odegranie scenki itp.,
- opis wydarzeń : prezentacja pisemna lub wizualna,
- omówienie lektury skierowane do kolegów

- zadania związane z dyktandem(słuchanie/pisanie/czytanie)- tekst czytany przez nauczyciela lub nagrany
- praca projektowa: prezentacje ustne lub/i pisemne (oceniając bierze się pod uwagę zarówno efekt końcowy (końcową prezentację) jak i proces przygotowania np. wykorzystanie źródeł, współpracę w grupie, podział ról itp.

Ponadto na tym etapie kształcenia ocenia się także jakościowo wymowę uczniów, poprawność wymawiania dźwięków, poprawne akcentowanie i intonację.

8. Ocenianie uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

W sposób zindywidualizowany oceniani mogą być:

- uczniowie szczególnie uzdolnieni, przejawiający talent w uczeniu się języka obcego
- uczniowie, którym trudniej jest osiągnąć określone programem cele, ze względu na stwierdzone u nich dysfunkcje (dysleksja, dysortografia czy zaburzenia słuchu). Podlegają oni obniżonym wymogom w zakresie określonym przez psychologa, pedagoga lub terapeutę.

9. Postanowienia końcowe

Szczegółowe kryteria oceniania wiadomości i umiejętności zawarte są w planach wynikowych poszczególnych klas. W planie wynikowym umieszczone są wymagania edukacyjne na poziomie podstawowym dla oceny dopuszczającej i dostatecznej a na poziomie ponadpodstawowym dla oceny dobrej i bardzo dobrej. Wymagania podstawowe są rozumiane jako najprostsze umiejętności receptywne ucznia tj .zrozumienie i zapamiętanie, zaś wymagania ponadpodstawowe rozumiane są jako umiejętności produktywne ucznia tj. poprawne wykorzystanie wiedzy.

Opracowanie: Dorota Stepiuk i Iwona Monika Kalenik